

دریچه‌ای به پژوهش

۲. دادگان‌های علمی

در کدام دادگان علمی جستجو کنیم؟

عادل محمدپور و فرشید خانزاده

دانشگاه صنعتی امیرکبیر و پژوهشکده‌ی آمار

فرض کنید می‌خواهیم درباره‌ی موضوعی تحقیق کنیم. باید دادگان‌های علمی را بررسی کنیم. اما کدام دادگان را؟ پاسخ این پرسش را زمانی می‌توانیم بدهیم که تفاوت بین انواع دادگان‌های علمی را بدانیم و محدودیت‌ها و برتری‌ها و کاربردهای هر یک از این دادگان‌ها را بشناسیم.

دادگان‌های علمی را از لحاظ سطح دسترسی کاربران می‌توان به دو گروه عمده تقسیم کرد:

۱. دادگان‌هایی که مقاله‌های منتشر شده در یک یا چند شاخه از علوم را نمایه‌سازی می‌کنند و امکان جستجو در عنوان، نام نویسنده، نام سازمان متبوع، چکیده، واژه‌های اصلی، مرجع‌ها، و بعضاً نقد مقاله‌ها را برای کاربران فراهم می‌سازند؛ اما متن مقاله را در اختیار آنان قرار نمی‌دهند.

۲. دادگان‌هایی که متن کامل مقاله‌های تعداد محدودی ناشر یا انجمن علمی را به صورت الکترونیکی در اختیار کاربران قرار می‌دهند و امکان جستجو در عنوان، نام نویسنده، نام سازمان متبوع، چکیده، واژه‌های اصلی، مرجع‌ها، و بعضاً در متن مقاله را نیز برای کاربران فراهم می‌سازند.

البته دادگان‌های هر یک از این گروه‌ها امکانات ویژه و متفاوتی را بر اساس فناوری‌های روز برای کاربران خود مهیا می‌کنند. در زیر، فهرست بعضی از مشهورترین دادگان‌ها ارائه شده است؛ به‌ویژه آن‌ها که پژوهشگران رشته‌ی آمار می‌پسندند. اگر به دنبال فهرستی از دادگان‌ها در یک رشته خاص هستید پایگاه‌هایی نظیر «دانشیار» (<http://www.daneshyar.net>) این امکان را برای کاربران مهیا می‌کند. همچنین فهرست کامل‌تری از دادگان‌های علمی در نشانی زیر موجود است:

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_academic_databases_and_search_engines

Indexing Database and Search Engine	نام دادگان	توضیح
Statistics	CIS (Current Index to Statistics)	دادگان وابسته به انجمن آمار آمریکا و مؤسسه‌ی آمار ریاضی
	STMA-Z (Statistical Theory and Method Abstracts)	دادگان وابسته به انجمن ریاضی اروپا
Mathematics	MathSciNet (American Mathematical Society, AMS)	دادگان وابسته به انجمن ریاضی آمریکا
	Zentralblatt MATH (European Mathematical Society, Z-Math)	دادگان وابسته به انجمن ریاضی اروپا
Science and Engineering	Digital Library Plus	
	SCOPUS (Elsevier)	دارای امکانات روزآمدتری نسبت به سایر دادگان‌ها است. جامعه‌ی هدف این دادگان، آسیا و اروپا است.
	Web of Science (Thomson Reuters, ISI) http://thomsonreuters.com/scientific-search-and-discovery/	دادگان تامسون-رویترز (آی‌اس‌آی) شامل ۲۲ دادگان دیگر نیز می‌باشد. هر یک از این دادگان‌ها به رشته‌ای خاص، کتاب، مجموعه مقاله‌ها، یا مشابه آن‌ها اختصاص دارد. جامعه‌ی هدف این دادگان، آمریکا و اروپا است.
Science, Social Science, and Engineering	WorldWideScience.org	موتور جستجو رایگان در اکثر دادگان‌های علمی

e-Journal, Database and Search Engine	نام دادگان	توضیح
Statistics Associations	American Statistical Association (ASA)	انجمن آمار آمریکا
	Institute of Mathematical Statistics (IMS)	مؤسسه‌ی آمار ریاضی
	International Statistical Institute (ISI)	مؤسسه‌ی بین‌المللی آمار
	Iranian Statistical Society* (ISS)	انجمن آمار ایران*
	Statistical Research and Training Center*	پژوهشکده‌ی آمار ایران*(SRTC)
Science and Engineering Associations	American Institute of Physics (AIP)	مؤسسه‌ی فیزیک آمریکا
	IEEE Explore (Institute of Electrical and Electronics Engineers)	مؤسسه‌ی مهندسان برق و الکترونیک
	IOP (Institute of Physics)	مؤسسه‌ی فیزیک
	SIAM: Society for Industrial and Applied Mathematics	انجمن صنایع و ریاضی کاربردی
Press	Emerald (Group Publishing Limited)	ناشر نشریات ریاضی، مهندسی، و ...
	Oxford Journals and Oxford Open (OXFORD UNIVERSITY PRESS)	وابسته به دانشگاه آکسفورد. بیشتر دانشگاه‌ها دارای چنین دادگانی هستند.
	Sage	یکی از ناشران علوم انسانی
	Science Direct (Elsevier & Academic Press)	بیشتر نشریات معتبر آماری توسط این چهار ناشر منتشر می‌شوند. به‌عنوان مثال، نشریات انجمن آمار آمریکا توسط «تیلور و فرانسیس» منتشر می‌شوند و اکثر نشریات مؤسسه‌ی بین‌المللی آمار توسط «ساینس دایرکت» و «اشپرنگر».
	SpringerLink (Springer)	
	Taylor & Francis	
Wiley InterScience (Wiley)		
Special Services	DOAJ	ارائه‌ی متن کامل مقاله‌های اکثر نشریه‌های رایگان
	JSTOR	ارائه‌ی متن کامل مقاله‌های ناشران مختلف با ۳ تا ۵ سال تأخیر
	Proquest	علاوه بر مقاله‌ها، حاوی متن کامل پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشگاه‌های آمریکای شمالی است. (لازم به یادآوری است که چکیده پایان‌نامه‌های فارسی از پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران قابل بازیابی است)
	ISC Islamic World Science Citation Center	پایگاه استنادی علوم جهان اسلام. این پایگاه، شامل دادگان‌های فارسی مختلفی است.
	CIVILICA	ارائه‌ی متن کامل مقاله‌های کنفرانس‌های ایران
	MagIran	ارائه‌ی متن کامل مقاله‌های ناشران ایرانی
	SID	ارائه‌ی متن کامل مقاله‌های نشریه‌های ایرانی به‌صورت رایگان، توسط جهاد دانشگاهی

* امکانات یک بانک اطلاعاتی را ندارد و صرفاً دسترسی به فایل نشریه‌ها را ممکن می‌سازد. این نشریه‌ها با امکان جستجو، در SID نیز موجود هستند.